

Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai
teikiama per TAIS ir siunčiama el. paštu

2025-12-08

IŠVADA DĖL DERINIMUI PATEIKTŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Nacionalinė lošimų ir žaidimų verslo asociacija (toliau – **NLŽVA**) 2025-11-24 gavo teisės aktų projektų paketą (Nr.6K-25/5834) derinimui (toliau – **Projektas**) ir teikia išvadą, sudarytą iš 10 pastabų ir 7 siūlymų.

BENDROSIOS PASTABOS

Pastaba Nr.1

Projekte apjungti siūlymai reikšmingai keisti skirtingus teisės institutus: a) lošėjo kortelę, b) lošimo organizatorių personalo sąvoką ir reikalavimus darbuotojams, c) nuotolinių lošimų rūšių apibrėžimus, d) grynųjų pinigų naudojimą, e) savivaldybių tarybų sutikimus steigiant antžemines lošimo vietas, f) antžeminių lošimo vietų tinkamumo kriterijus.

Ryšium su tuo, jog šių klausimų spektras itin platus ir turi skirtingo lygio svarbą, siūlytina įstatymų projektus išskaidyti ir atskirus klausimus teikti kaip atskirus įstatymų projektus. Tai leistų užtikrinti, jog esminiai ir svarbūs klausimai nestrigs ir nebus nepagrįstai vilkinami kitiems neesminiams aspektams sulaukus kritikos ar reikalaujant platesnių diskusijų.

Siūlymas: išskaidyti paketą į skirtingus įstatymų projektus.

Pastaba Nr.2

Nėra aišku, iš kokių valstybės politikos principų, tikslų, sampratų yra kildinamos atskiros siūlomo teisinio reguliavimo idėjos. Neturint bendro sisteminio požiūrio sunku objektyviai įvertinti, ar atskiros idėjos gali duoti siekiamą rezultatą, ar yra perteklinės ir neefektyvios.

Tam būtina žinoti: a) atskirų idėjų kilmę (iš kokių rinkų praktikos, mokslinių teorinių ir/ar empirinių tyrimų jos yra kildinamos), b) atskirų idėjų autorius (kas tokie turi parengę išsamų pagrindimą ir gali deramai paaiškinti siūlomą modelį bei jo pasekmes bendram teisiniam reguliavimui).

Siūlymas: aiškinamajame rašte ir/ar kituose raštuose tiesiogiai įvardinti atskirų idėjų taikymo sėkmingus pavyzdžius ir konkrečių siūlymų autorius.

Pastaba Nr.3

Lošėjo kortelės modelis, įgyvendintas atskirose Europos valstybėse, remiasi esmine sąlyga, jog valstybė nustato maksimalų išlaidų limitą ir tik išimties tvarka jis gali būti keičiamas. Pavyzdžiui:

- Austrijoje:
 - VLT (video loterijų terminalai) lošimuose – maksimalus 800 eurų depozitas per savaitę;
 - A kategorijos lošimuose – maksimali per dieną pralošta 500 eurų suma;
- Belgijoje – maksimalus 200 eurų depozitas per savaitę vienoje interneto svetainėje;
- Norvegijoje – maksimali bendra pralošta suma per mėnesį:
 - 18-20 metų lošėjams 2 000 NOK (~170 €);
 - 20-21 metų lošėjams 3 000 NOK (~255 €);
 - 22-24 metų lošėjams 5 000 NOK (~425 €);
 - 25 ir vyresniems lošėjams 20 000 NOK (~1 700 €);
 - Atskirai nustatyta maksimali pralošiama suma per mėnesį didelės rizikos lošimams (nuotoliniai kazino lošimai, A kategorijos automatai) – 5 000 NOK (~425 €);

- Vokietijoje – bendras maksimalus 1 000 eurų depozitas per mėnesį visose nuotoliniuose lošimų platformose.

Pažymėtina, jog dabar projekte siūlomas savanoriškas limitų nusistatymas yra neveiksminga priemonė, polinkį į rizikingą probleminių lošimų turintys asmenys šia galimybe naudosis vangiai ar visai nesinaudos. Todėl būtina įstatyme nustatyti maksimalius periodinių išlaidų ribas. Jos gali būti mažinamos savanoriškai, o didinamos – tik išimties tvarka ir su specialia priežiūra/patikrinimu.

Siūlymas: Vokietijos pavyzdžiu nustatyti bendrą maksimalią depozitų sumą per mėnesį.

Pastaba Nr.4

Lošėjo kortelė kuriama neribojant vartotojams galimybės rinktis itin pavojingus nuotolinius lošimus. Vokietijos ir kitų valstybių pavyzdžiai rodo, jog efektyvus išlaidų lošimams valdymas galima tik tada, kai nuotoliniu būdu lošimai yra apribojami, nustatant ne tik bendrą maksimalią depozito sumą (žr. Pastabą Nr.3), bet ir maksimalius nuotolinių lošimų statymų dydžius, kitus parametrus.

Vokietijos pavyzdžiu įstatyme turi būti nustatyta, jog nuotoliniu būdu organizuojamuose lošimuose:

- Maksimalus statymo dydis gali būti 1 €;
- Trumpiausias lošimo ciklas gali būti 5 sekundės;

Siūlymas: įstatymo projekte nustatyti nuotolinių lošimų paslaugų ribas, jų neleisti didinti.

Pastaba Nr.5

Dabartiniame įstatymo projekte lošėjo kortelė nėra taikoma loterijų paslaugoms.

Dabartinės lošimo paslaugos (ypač – nuotoliniu būdu organizuojamos „blic“ loterijos) iš esmės atitinka visus A kategorijos lošimų automatų požymius. Statymai jose siekia 20-50 € per lošimą, rezultatai pateikiami kone realiu laiku.

Lošėjo perspektyvoje azartinių lošimų ir loterijų paslaugos tampa idealiais pakaitalais, t.y. apribojus galimybę lošti azartinius lošimus tą pačią paslaugą vartotojai gaus loterijose. Todėl lošėjo kortelė turi būti taikoma ir visoms loterijų paslaugoms.

Alternatyva – lošėjo kortelės nereikalaujant loterijų paslaugoms (pavyzdžiui, darant išimtį popieriniams loterijų bilietams iki 5€ vertės), atitinkamą išlygą daryti ir visoms azartinių lošimų paslaugoms, kuriose maksimalus statymas neviršija tokios pat vertės.

Siūlymas: nustatyti, jog lošėjo kortelė (ir visi su ja susiję įstatymo reikalavimai) privaloma ir visiems loterijų paslaugų tiekėjams bei vartotojams.

Pastaba Nr.6

Kaip ir ankstesnės pastabos atveju, visi pinigų plovimo prevencijos reikalavimai turi būti taikomi ir loterijų paslaugų organizatoriams.

Tai patvirtina žinomo Belgijos politiko Didier Reynders istorija, kai dideliais kiekiais pirkdamas loterijų bilietus ir atsiimdamas laimėjimus 2008-2018 metais politikas išplovė apie 700 tūkst. eurų (<https://www.ftm.eu/articles/reynders-charged-in-money-laundering-probe>).

Siūlymas: pinigų plovimo prevencijos reikalavimai turi būti taikomi ir visiems loterijų paslaugų tiekėjams bei vartotojams.

Pastaba Nr.7

Siūlymas atsisakyti grynųjų pinigų naudojimo B kategorijos lošimų įrenginiuose turi būti pagrįstas išsamia tokio reguliavimo kaštų-naudos analize. Tokia prie projekto nėra pateikta, todėl toks siūlymas abejotinas.

Pažymėtina, jog teisinis reguliavimas turi būti proporcingas. Kaip pažymėta paskutiniame Nacionaliniame rizikos vertinime (FNNT), B kategorijos lošimai turi mažą rizikos laipsnį dėl bendra apimtimi mažų sumų. Apytiksliai vertinama, jog vieno B kategorijos lošimo automato bendrosios veiklos

pajamos (t.y. suma, liekanti iš statymų atėmus išmokėtus laimėjimus) sudaro apie 800 eurų per mėnesį arba 27 eurus per dieną. Tokia suma nekelia jokios reikšmingos pinigų plovimo rizikos, todėl esminiai kaštai (skaičiuojama, jog Lietuvoje reikėtų pakeisti apie 3,2 tūkst. B kategorijos lošimo automatų, atnaujinimo kaštai vienam įrenginiui sudarytų apie 1 tūkst. €, bendra suma apie 3,2 mln. eurų) negali būti racionaliai pagrįstos gaunama tik hipotetine nauda.

Siūlymas: grynųjų pinigų naudojimo uždraudimo idėją atidėti iki kol bus pateiktas išsamus proporcingumo vertinimas ir kaštų-naudos analizė.

Pastaba Nr.8

Grynųjų pinigų naudojimo klausimas nevertina grynųjų pinigų apskaitos trūkumų organizuojant stalo lošimus antžeminiuose lošimo namuose (kazino).

Praktika rodo, jog dabar taikomas vaizdo įrašymo reikalavimas nėra pakankamas objektyviai finansinei kontrolei realiu laiku vykdyti, o konfliktinėse situacijose neužtikrinamas deramas tokių įrašų perdavimo bei įvertinimo poreikis.

Užsienio šalyse naudojami specialūs fiskaliniai įrenginiai, kurie užtikrina fiskalinę kontrolę ir perduoda visus duomenis realiu laiku pagal nustatytą tvarką.

Siūlymas: nustatyti, jog užsienio šalių pavyzdžiu lošimo namuose (kazino) organizuojant stalo lošimus grynųjų pinigų apskaitai būtų naudojami specializuoti fiskaliniai įrenginiai.

Pastaba Nr.9

Įstatymo projekte siūloma leisti savivaldybėms sutikti, kad sutikimus dėl antžeminių lošimo vietų duotų savivaldybių direktoriai.

Pažymėtina, jog toks pakeitimas dabartinės perteklinės biurokratinės naštos niekaip nepalengvins, nes daugelis savivaldybių tokios savanoriškos nuostatos netaikys.

Tuo pačiu siūlomas poveikio kriterijų sąrašas yra tik bendrinis ir nėra jokių garantijų, jog atskiros savivaldybės jį taikys optimaliai. Dar svarbiau, kad tokie kriterijai niekaip netaikomi nuotoliniams lošimams, jų veiklos ribojimams. Tai yra teisinio diskriminavimo situacija, kai vien dėl paslaugų teikimo formos nuotoliniams lošimams esminiai veiklos apribojimai nėra taikomi, nors jų daromas poveikis ir socialinės pasekmės vartotojams – akivaizdžiai net didesnės.

Siūlymas: įstatyme tiesiogiai pareigą teikti sutikimus perduota iš savivaldybės tarybos savivaldybės administracijos direktoriui.

Pastaba Nr.10

Įstatymo projektuose pateikti atskirų nuostatų įsigaliojimo terminai (2027, 2029 metais, 4 metų terminas ir kt.) yra ginčytini, nes jie gali būti objektyviai įvertinti tik pateikus ir išnagrinėjus naujiems reikalavimams reikalingas kaštus, jų atsipirkimo terminus, gaunamą naudą. Kol nėra pateikta siūlomų priemonių proporcingumo vertinimo, kaštų-naudos analizė iš esmės yra neįmanoma.

Atskirai pažymėtina, jog dalis lošimų organizatorių neseniai patyrė itin didelius kaštus dėl įrangos ir technologijų atnaujinimo, kai buvo prisitaikoma prie LAKIS sistemos įdiegimo reikalavimų. Todėl pakartotiniai pakeitimai ir nauji reikalavimai gali būti teisėti ir pagrįsti tik tada, kada šie kaštai atsipirks. Tokių skaičiavimų projektuose nėra pateikta.

Siūlymas: atlikti siūlomų pakeitimų kaštų-naudos analizę ir įsigaliojimo terminus atitinkamai pratęsti, kada atsipirks lošimų organizatorių pastaraisiais metais patirti kaštai

SIŪLYMAI

Siūlymas Nr.1

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Lietuvoje trūksta išsamių mokslinių tyrimų¹, kurie leistų įvertinti probleminio lošimo socialinius ir ekonominius kaštus bei jų poveikį visuomenei, o pataisų iniciatoriai projekto rengimo medžiagoje nepagrindžia siūlomų teisinio reguliavimo priemonių tikslingumo, proporcingumo ir nepateikiamas išsamus numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, nepateikiamos ir nevertinamos visos galimos siūlomo teisinio reguliavimo alternatyvos, nepateikiama, kuri iš siūlomo teisinio reguliavimo alternatyvų yra geriausia ir nemotyvuojama, kad tik iš kelių siūlomo teisinio reguliavimo alternatyvų pasirinkta alternatyva yra vienintelė geriausia – veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisianti pasiekti priemonė, todėl Projektas prieštarauja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytiems tikslingumo, proporcingumo, efektyvumo ir aiškumo principams.

Prašome pašalinti minėtas galimas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytų reikalavimų neatitiktis – pataisų iniciatorių prašome projekto rengimo medžiagoje pateikti:

- a) išsamų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą;
- b) visas galimas teisinio reguliavimo alternatyvas;
- c) motyvuotą vertinimą, kad tik iš kelių siūlomo teisinio reguliavimo alternatyvų pasirinkta alternatyva yra vienintelė geriausia;
- d) kitų šalių teisinio reguliavimo praktiką, siūlomo teisinio reguliavimo klausimais.

Siūlymas Nr.2

Iš esmės neprieštaraujame siūlomiems tikslams dėl lošėjo kortelės, tačiau siūlome tikslinti šiam tikslui įgyvendinti siūlomas teisinio reguliavimo priemones.

Iš siūlomo reglamentavimo:

- a) Neaiški lošėjo kortelės paskirtis – ar lošėjo kortelė bus tik atsiskaitymo už dalyvavimą lošimuose priemonė, ar lošėjo kortelė bus asmens tapatybės patvirtinimo priemonė. Jei taip, tai neaišku, ar lošėjo kortelė bus vienintelė atsiskaitymo už dalyvavimą lošimuose priemonė.
- b) Neaiški naudojimo tvarka ir apimtys. Neaišku, ar lošėjo kortelė bus privalomai naudojama tik antžeminiuose lošimuose. Neaišku, ar galima bus lošti neturint lošėjo kortelės. Neaišku, ar lošėjo kortelė turės būti susieta su Automatų kontrolės informacine sistema (toliau – LAKIS). Jei bus susieta, tai neaišku kokie reikalavimai.
- c) Neaiškus su lošėjo kortele susijusių asmens duomenų tvarkymas, duomenų saugojimo terminai ir duomenų turinys ir apimtys.

Siūlymas Nr.3

Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte pateiktos nuotolinių lošimų rūšių sąvokų apibrėžtys prieštarauja Lietuvos Respublikos azartinių lošimų (toliau – ALĮ) 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam ALĮ tikslui – mažinti azartinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai, ir ALĮ 2¹ straipsnio 1 punkte įtvirtintam valstybės politikos lošimų kontrolės srityje lošimų prieinamumo mažinimo principui, kuriuo siekiant valdyti neigiamą lošimų poveikį lošėjo sveikatai ir gyvenamajai aplinkai, viešajai tvarkai, švietimui, kultūrai, teisinio reguliavimo priemonėmis reguliuojamas lošimų pasiūlos pasiekiamumas.

Visuotinai prisižystama ir neginčijama, kad nuotoliniai lošimai, lyginant juos su antžeminais lošimais, yra daugiau prieinami, patrauklesni ir jų galima (daroma) žala asmens sveikatai didesnė.

¹ Lietuvos Respublikos Seimo priklausomybių prevencijos komisijos 2025 m. lapkričio 26 d. išvada Nr.142-P-13.

Nors nuotoliniai lošimai ir antžeminiai lošimai pagal savo prigimtį yra lygūs, tačiau dėl minėtų priežasčių nelygiaverčiai. Todėl šis nelygiavertiškumas turi būti kompensuojamas teisinio reguliavimo priemonėmis mažinant nuotolinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai.

Esamas teisinis reguliavimas riboja antžeminių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai per reikalavimus (ribojimus) antžeminių lošimų organizavimo vietai (pvz. draudžiama lošimus organizuoti bendrojo ugdymo mokyklose), ribojant didžiausia vieną statomą sumą, vieno lošimo laimėjimo dydį ir vieno lošimo trukmę ir kt.

Siūlomomis nuotolinio lošimo organizavimo nuostatomis iš esmės leidžiama be jokių apribojimų lošti didelėmis sumomis ir sudaro didesnę riziką pralošti didesnes pinigų sumas bei padidina tikimybę atsirasti neigiamiems padariniais ir tai nesuderinama su azartinių lošimų prieinamumo, patrauklumo ir galimos (daroma) žalos asmens sveikatai mažinimu.

Prašome pašalinti minėtas neatitiktis ALĮ 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam ALĮ tikslui – mažinti azartinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai, ir ALĮ 2¹ straipsnio 1 punkte įtvirtintam valstybės politikos lošimų kontrolės srityje lošimų prieinamumo mažinimo principui – nuotoliniams lošimams nustatyti:

- a) ribotą didžiausia statomą sumą;
- b) riboti vieno lošimo laimėjimo dydį;
- c) riboti vieno lošimo trukmę.

To nepadarius, nuotoliniai lošimai bus daugiau prieinami ir patrauklesni, nei antžeminiai lošimai, o jų organizavimo sąlygos (verslo sąlygos) mažiau apribotos, nei antžeminiai lošimai. Toks teisinis reguliavimas bus neproporcingas ir prieštaraujantis minėtiems lošimų prieinamumo, patrauklumo ir žalos sveikatai mažinimo tikslams.

Siūlome nustatyti tokias, su nuotoliniais lošimais išsijusias, sąvokas:

- a) **Antžeminiai lošimai** – lošimai, organizuojami lošimų organizavimo vietose: lošimo namuose (k kazino), lošimo automatų salone, bingo salone, lažybų punkte ar totalizatoriaus punkte.
- b) **Nuotoliniai lošimai** – lošimas virtualiuoju lošimo automatu, virtualiosios lažybos ir virtualusis totalizatorius.
- c) **Virtualusis lošimo automatas** – nuotolinio lošimo įrenginys, kuriuo lošiant didžiausia statomoji suma – 20 eurų, vieno lošimo laimėjimas negali būti daugiau kaip 500 kartų didesnis už statomąją sumą, vieno lošimo trukmė ne trumpesnė kaip 5 sekundės, galimybė laimėti priklauso nuo atsitiktinumo.
- d) **Vieno lošimo virtualiuoju lošimo automatu trukmė** – laikas nuo lošimo automatu pradžios (klavišo paspaudimo ar kitų pagal lošimo automato konstrukciją nustatytų veiksmų atlikimo) iki lošimo rezultato (lošimo laimėjimo arba pralaimėjimo) pateikimo.
- e) **Statomoji suma** – lošimo įmoka – gryniesi pinigai arba žetonai.
- f) **Žetonas** – metalinis, plastikinis, popierinis ar kitos medžiagos skridinėlį arba kitos formos daiktas, naudojamas lošiant ar žaidžiant žaidimo automatu ir atstojantis grynuosius pinigus (monetą ar banknotą).
- g) **Virtualusis totalizatorius** – totalizatorius, kuriame dalyvaujama naudojantis ryšio priemonėmis.
- h) **Virtualiosios lažybos** – lažybos, kuriose dalyvaujama naudojantis ryšio priemonėmis.

Siūlymas Nr.4

Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte pateiktos lošėjus aptarnaujančio darbuotojo ir asmens, pasitelkto lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl

šios veiklos vykdymo, sąvokų apibrėžtys netikslios, neaiškios ir dviprasmiškos, todėl prieštarauja Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – **STT**) korupcijos rizikos analizės išvadoje² pateiktiems pasiūlymams ir pastaboms bei prieštarauja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytam aiškumo principui.

Prašome pašalinti minėtas neatitiktis ir siūlome tikslinti minėtų sąvokų apibrėžtis:

- a) **Lošėjus aptarnaujantis darbuotojas** – lažybų ir (ar) totalizatoriaus tarpininkas, krupjė, lošimo vietos kasininkas ar kitas lošimų organizatoriaus darbuotojas, kuris dirba lošimų organizavimo vietoje ir lošimų organizatoriaus vardu lošėjams teikia lošimo paslaugas, ar lošimų organizatoriaus paskirtas už probleminio lošimo nustatymą atsakingas asmuo, ar lošimų organizatoriaus paskirtas vadovaujantis darbuotojas, kuris organizuoja Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir bendradarbiautų su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, įskaitant darbuotojus, tiesiogiai vadovaujančius minėtas pareigas atliekantiems asmenims.
- b) **Krupjė** – lošimo namuose (kazino) dirbantis fizinis asmuo (lošimų organizatoriaus darbuotojas), kuris lošimų organizatoriaus vardu prie lošimo stalų teikia lošimo paslaugas.
- c) **Lošimo paslauga** – lošimų veiklos rezultatas, kuriuo atlygintinai siūloma tenkinti ar tenkinamas lošėjo poreikis lošti, t. y. lošėjui teikiama pramoga – galimybė dalyvauti lošime ir atsitiktinai laimėti arba pralaimėti.
- d) **Asmuo, pasitelktas lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo** – asmuo, su kuriuo lošimų organizatoriaus yra sudaręs sandorį dėl:
 - i. lošimų organizatoriaus naudojamų lošimo įrenginio, nuotolinio lošimo įrenginio ar platformos įsigijimo, valdymo ar techninės jų priežiūros;
 - ii. lošimų organizatoriaus naudojamų lošimo įrenginio, nuotolinio lošimo įrenginio ar platformos sertifikavimo;
 - iii. teisinių paslaugų teikimo;
 - iv. lošimų organizatoriaus auditų, rizikų ar veiklos vertinimo, finansinės apskaitos tvarkymo paslaugų teikimo;
 - v. serverių, naudojamų nuotoliniams lošimams organizuoti, naudojimo.
- e) Lošimų organizatoriaus prieš sudarydamas sandorį privalo įsitikinti, kad sandorio sudarymo metu asmuo, pasitelktas lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus. Lošimų organizatoriui draudžiama sudaryti sandorį su asmeniu, pasitelktu lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, jei šis asmuo sandorio sudarymo metu neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų. Po sandorio sudarymo, asmens, pasitelkto lošimų veiklos leidime nurodomai lošimų organizavimo veiklai vykdyti ar konsultavimui dėl šios veiklos vykdymo, atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams kontrolę ir priežiūrą vykdo Lošimų priežiūros tarnyba.

Siūlymas Nr.5

Atkreiptinas dėmesys, kad aiškinamajame rašte minimose Europos Tarybos Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimo priemonių įvertinimo ekspertų komiteto (MONEYVAL) 2021 m. spalio 8 d. ataskaitoje (*Fifth Round of Mutual Evaluations Second Enhanced Follow-up Report submitted to*

² Korupcijos rizikos analizės išvada dėl licencijų organizuoti azartinius lošimus ir leidimų atidaryti automatų ar bingo salonus, lošimo namus (kazino) arba organizuoti nuotolinius lošimus išdavimo bei lošimų organizavimo priežiūros ir kontrolės procesuose Lošimų priežiūros tarnyboje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, https://www.stt.lt/data/public/uploads/2025/04/d1_kra-ivada-del-losimu-licencijavimo-ir-prieziuros-2025-04.pdf

MONEYVAL by Lithuania summary report) rekomendacijose nėra nurodyta, kad Lietuva turi (privalo) nustatyti, kad lošimų organizavimo vietose būtų draudžiamas grynujų pinigų naudojimas.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonės privalo būti proporcingos, todėl grynujų pinigų nenaudojimo lošimų organizavimo vietose klausimas, privalo būti pagrįstas ir apsvarstyta, ar būtina varžyti teisinių santykių subjektus daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti.

Jokiam pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime nenustatyta, kad šiuo metu Lietuvoje galiojanti lošimų teisinis reguliavimas dėl grynujų pinigų naudojimo/nenaudojimo lošimų organizavimo vietose prieštarauja kokiam nors teisiniui reguliavimui ar rekomenduojama, kad Lietuva turi (privalo) nustatyti, kad lošimų organizavimo vietose būtų draudžiamas grynujų pinigų naudojimas.

Be to, siūlymas panaikinti draudimą lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus bei numatomas reglamentavimas draudžiantis lošimo organizavimo vietose atsiskaityti grynaisiais pinigais, prieštarauja ALĮ 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam ALĮ tikslui – mažinti azartinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai, ir ALĮ 2¹ straipsnio 1 punkte įtvirtintam valstybės politikos lošimų kontrolės srityje lošimų prieinamumo mažinimo principui, kuriuo siekiant valdyti neigiamą lošimų poveikį lošėjo sveikatai ir gyvenamajai aplinkai, viešajai tvarkai, švietimui, kultūrai, teisinio reguliavimo priemonėmis reguliuojamas lošimų pasiūlos pasiekiamumas.

Šiuo metu galiojančiu draudimu lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus, mažinamas azartinių lošimų prieinamumas, patrauklumas ir jų galima (daromą) žala asmens sveikatai, nes ribojama galimybė lošėjui spontaniškai ir nevaržomai lošimams naudoti pinigus – turėti tam tikrą grynujų pinigų sumą yra sudėtingiau, nei tolia pat sumą turėti banko kortelėje. Lošimams išleidus grynuosius pinigus ir norint toliau lošti, būtina išeiti iš lošimo vietos ir surasti pinigų išgyvinimo vietą ir tokiu būdu pailgėja taip vadinamas „atšalimo nuo lošimo laikas“. Suteikiant galimybę atžemintuose lošimuose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis minėtas „atšalimo nuo lošimo laikas“ sutrumpėja, lošimas tampa prieinamesnis, patrauklesnis ir sudaro didesnę riziką pralošti didesnes pinigų sumas bei padidina tikimybę atsirasti neigiamiems padariniams ir tai nesuderinama su azartinių lošimų prieinamumo, patrauklumo ir galimos (daroma) žalos asmens sveikatai mažinimu.

Todėl siūlome atsisakyti draudimo lošimo organizavimo vietose atsiskaityti banko (debeto, kredito) kortelėmis ir statyti bankomatus panaikinimo arba Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte ir Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo projekte pateiktą reglamentavimą dėl grynujų pinigų naudojimo/nenaudojimo lošimų organizavimo vietose svarstyti atskirai, kartu su šiuo metu įgyvendinamais 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1624, dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1620, kuriuo įsteigiama Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucija ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 1094/2010 ir (ES) Nr. 1095/2010 ir 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1640, dėl mechanizmų, kuriuos valstybės narės turi įdiegti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos tikslais, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva (ES) 2015/849.

Siūlymas Nr.6

Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte siūloma keisti vieta, kurioje draudžiama organizuoti lošimus – iš draudimo lošimus organizuoti lošimus parduotuvėse į draudimą lošimus organizuoti pastate, kuriame vykdoma prekybos, paslaugų ar pramoginė veikla.

Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte pateiktos nuostatos dėl lošimų organizavimo vietų netikslios, neaiškios ir dviprasmiškos, todėl prieštarauja jau minėtoje STT korupcijos rizikos analizės išvadoje pateiktiems pasiūlymams ir pastaboms bei prieštarauja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytam aiškumo principui. Nėra aišku, kodėl STT pateiktas korupcijos rizikų sąrašas sutapatinamas su atskirų lošimo rūšių ir skirtingų antžeminių lošimų

organizavimo vietų sąrašu, nes nėra pateikiama jokia objektyvi informacija apie rizikų mastą, nėra palyginamosios analizės su nuotolinių lošimų (kurie teikiami visose tose pačiose vietose) rizikos vertinimu.

Be to, nepagrįstai ir neproporcingai išplečiamas draudžiamų organizuoti lošimus vietų ratas, nes praktiškai daugumoje pastatų vykdoma prekybos, paslaugų ar pramoninė veikla ir praktiškai nėra galimybės antžeminių lošimų organizuoti kokiame nors pastate. Toks siūlomas reguliavimas neproporcingas siekiamam tikslui, todėl tikslintinas.

Prašome pašalinti minėtas neatitiktis ir siūlome tikslinti minėtas nuostatas – draudžiama organizuoti lošimus šiose vietose: [...] parduotuvėse ir pastate, kuriame vykdoma prekybos, paslaugų ar pramoninė veikla, išskyrus tuos, kurių pirmuosiuose aukštuose esančios patalpos pagal pastato projektą ir eksploataciją yra pritaikytos paslaugų ar pramoginei veiklai ir turi įėjimą iš gatvės pusės, nesutampantį su pagrindiniu įėjimu į pasta.

Siūlymas Nr.7

Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti, kad automatų ar bingo salonai, lošimo namai (kazino), lažybų ir totalizatoriaus punktai, įskaitant žirgų totalizatoriaus punktus, gali būti steigiami ir savivaldybių administracijų sutikimu (savivaldybių tarybų pavedimu).

Prašome iš esmės peržiūrėti savivaldos institucijų dalyvavimo sprendžiant lošimų organizavimo vietų atidarymo klausimus poreikį.

Dabartinis ir siūlomas reguliavimas neatitinka vieno langelio principo, be to skirtingos savivaldybės gali nepagrįstai nustatyti skirtingus reikalavimus lošimų organizavimo vietoms ir taip pažeisti ALĮ tikslą – mažinti azartinių lošimų prieinamumą, patrauklumą ir jų galimą (daromą) žalą asmens sveikatai.

Siūlome ALĮ patikslinti vietų kuriose draudžiama organizuoti lošimus sąrašą ir vadovaujantis juo, Lošimų priežiūros tarnyba, vadovaudamasi vieno langelio principu, spręstu klausimą dėl leidimo steigti lošimų organizavimo vietą. Lošimų priežiūros tarnybai būtų suteiktos kompetencijos taikyti vienodą valstybės politikos lošimų veiklos organizavimo ir kontrolės srityje praktiką ir taip būtų užtikrintas sąžiningas, skaidrus lošimų veiklos vykdymas, lošėjų teisių bei jų teisėtų interesų apsauga.

Prašome išnagrinėti pateiktas pastabas ir siūlymus, į juos atsižvelgti.

*Pagarbiai,
Nacionalinės lošimų ir žaidimų verslo asociacijos prezidentas
Liutauras Ulevičius*